Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Tratatcen da amargarren Articuluba dijuana, Pecatuben par
cacinoa, eta orregaiti espliquetan dira sarpi sacramentubac.

Credoen amargarren Articulubac esaten deuscu: Pecatuben
parcacinoa. Emen sinistu bear dogu Eliza Militantean dagoala
ondasun ain andi bat, nola dan pecatuben remisinoa, edo parca
cinoa; eta jaquin daigun ce gauza dan, eta nola alcancetan dan,
entzun eguizube:

Nola alcancetan da pecatuben parcacinoa?

Alcancetan da Christo gure Jaunen merecimentubac-
gaiti, eta sacramentuben medioz.

Bago Elizan parcacinoa pecatu gurtiendaco?

Bai; ychazoco areriac baño gueiago balira ere.

Pecatuben parcacino au, esaten deuscuna Credoac, da
prerogativa andi bat, daucana gure Eliza Ama Santiac, parcaque
taco bere seme Fielen pecatubac, eta baita estimanaac ere; bai
ña au da uandodana leguez, Christo gure Jaunen merecimentu
bacgaiti, eta sacramentuben mediyoz. Jesu Christo, dijo S.n Pabloc,
ill zan gu redimietaco pecatu gurtiti, eta gu purifiquetaco, egui
teco gu Pueblo agradable bat bere beguijai, eta aplicaduba obra
onetara; eta ala Jaun onec, bere pasino santissimoagaiti, eta eriot
zeagaiti merecidu euscun pecatuben parcacinoa; eta apliquetaco guri
parcacino au instituidu cituban sacramentu santubac, ceintzuben
mediyoz emoten daube pecatuben parcacinoa Jaincoen Ministroac,
ceintzuc gasian sacerdoteac, S.n Pabloc dijuana leguez:

Gu gara Jaincoen Ministroac. eta bada pecatuben par
cacinoa alcancetaco mediyoa dira sacramentubac, da precisso
jaquitea cembat, eta ceintzuc dirian. ~

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Eliza Ama Santien Sacramentubac dira Zazpi.

Leenengoa, Bautismoa. Bigarrena Confirmacinoa. Irugarrena Penitencia. Laugarrena Comuninoa. Bostgarrena Extrema Uncinoa. Seigarrena Ordia Sacerdotala. Zazpigarrena Matrimonioa.

Zazpi Sacramentu oneec instituidu cituban Jesu Christoc parcaquetaco guri pecatubac, eta emoteco bere gracia; baña da necesario recivietea dignamente. Sacramentu oneetati; bien esaten jate illenac, ceintzuc dirian, Bautismoa, eta Penitencia, edo confesinoa, cegaiti topetan daube animea, edo suponietan daube illa pecatubagaiti, eta vizquetan daube gracia Divinoagaz; eta topetan daubenian animea graciaz, aumentetan deutce. Beste bost Sacramentubai deutce vicijenac, cegaiti animea egon beardau gracian eltcen danian recivietara: baina accidentalmte causadu daigue leenengo gracia, sucedietan danean recivietea acto contricinocoaz, pensetan badau daucala contricinoa pecatu mortalean dagoanac.

Leenengoa, cein dan Bautismoa, instituidu eben Christo gure Jaunac eguiteco Guizona Christinadu, eta Jaincoen Seme, cegaiti jaioten gara gustioc iraxen Seme, Demoniuen esclavoac, eta
Ephes. 1. 20. 3. apartadurie Jaincoen viciyzati, dio Sn Palboc, eta Sacramentu onegaz parcaquetanjacu pecatu originala, ceñetan jaijoten garian, beste pecatu gustiaquin, cometidudituba naquin bauticetan danac, adulto edo andija data: emoten jacu gracia, ceñegaz santcen gara Eleicen premioxa, santificaduba Jesu Christogaiti, izateza Jaincoen Seme adoptivoac eta Ceruco heredenoac. Ala aiquetan emoten deuscu Sn Pablo
Ephes. 5. 2. 6. Apostolubac esatendeuscula: Santificadudabela Jesu Christoc bere Elizea purifiquetandabela Bautismoagaiti, eta viciaco verbiagaiti.

Sacramentu Bautismoco au bacarric recividu daiteque bein, ez gueiago, cantetan deuscuna leguez Simbolo Latinoac;

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Confiteor unum Baptisma in remisionem peccatorum. Eta Ministro propijua izan arren Sacerdotea, orregaiti necesidadeco casuban bautizadu daigue edoceñec, dala guizona, dala emacumea; dala Christaua, dala Herejea, edo gentila; lo mismo burnien Aitac, edo Amac berteric ezpadago dauquela intencinoa eguiteco Eliza Catoliquiac eguiten dabena bauticetan dabenian bere Ministro propijuaquin.

Orregaiti bada, eta cegaiti sucedietan dirian lance asco, ceintzubetan bautizadu bear daben leenengo aldaguianac, da chito conveniente gurtiogurtiac jaquin daguijen nola bautizaduco dauben.

Necesidadeco casuban bada, eta eztagoanian Sacerdoteric bautizadu daiguianic illten dagoan umea, bautizadu daigue edoceñec gorde tan dala ordena au: Leenengo Mairubac, urrengo Sacerdoteac, guero Diaconoac, guero Subdiaconoac, guero graduzcoac, guero Primarcoac, urrengo guizonac, urrengo emacumeac, guero Herejiac, edo Infielac; baña ezpada decente casuren baten Guizonac bauticetea, bautizadu daigue Andreac. Contu orain: bauticetaco precico dirian gauzac dira oneec: Ura, intencinoa, eta Verbac, Ura ezta preciso izan dedin bedeincatuba; lo mismo da iturrico, Errecacoa, edo Pozucoa, eta bastante da pusca bat: Intencinoa, eguiteco Eliza Ama Santiac eguiten dabena: eta Verbac esan bear dira ura isarten dan demporan, modu onetan: Nic bautizetan zaut Aitien, eta Semien, eta Espiritu Santuben izeman: Amen: Au gustiau eguingo da turbacino baga, eta alborotadu baga. Guero vici bada umea eroango da bere demporan Elizara, cumplietaco berte Ceremonijac dauzanac disponiduric gure Eliza Ama Santiac.

Bigarren Sacramentuba da Confirmacinoa: onec emoten deuscu gracia, eta fortaleza gueure enemigo espiritualen contra, eta confortetan gau confesetaco fede catolicoa, recividu guebena Bautismoan.

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Yrugarrena Penitencia: Au da Sacramentu confesinoa, ceñegaiti Jaincoc gure Jaunac parcaquetan deuscu pecatubac, confesetan ditugunac cometidubac Bautismoa recivavidu ezquero: baña alcancetaco parcacino au, da necesario confesinoa izan dedilla oña: eta, aimbeste onec impor tetan dabelaco reservetan dot beste bateco espliquetea claridade gustiaz requisito necesarioac ondo recivietaco.

Laugarrena Comuninoa: Au da Eucaristiaco Sacra mentu Soberanoa, cein dan Santissimo Sacramentu Altaraco a; Ceñegaiti ez bacarric comuniquetan jacu gracia admirable bat, ali mentetan dabena, confortetan dabena, eta fortalecietan dabena animea; ezpada, emoten jacula graciaco Autorea bera Jesu Christo Sacramen tadubа jateco Sagradubаn gueure on andiagoraco.

Bostgarrena Extrema uncinoa: Sacramentu onetan emoten jacu gracia confortativo bat, urteteco triunfante atcenengo Combate fuertiemeti; resistietaco tentacinoac; guenteeco pecatuben reli quijac; eta aprovechetan dau alcancetaco gorputcen osasuna ere, conveni bada; eta orregaiti recividu bearda batzuc dauquen bildur, eta espantu baga, ceintzuc dongaro informaduta Sacramentu Santu onen virtutien, dira bildur acelеradu, eta urrezatu daquijen onegaz eriot cea; eta orregaiti, edo estaube recivietan, edo recivietan daube vicijen ain atcenian, nola advertietan estauben: baña dauque bat zubetan atcera pena onen culpa semideac, edo asistenteac, ceintzuc compasinoen tituluz, edo ez contristeteagaiti gueiago queijosoa, joaten jate batzubetan Sacramentu Santu onen auxilio andi baga, edo recividu cari sentidu baga. Da gauza andija Gueisoac advertidu daguiala, eta re cividu daguiala espiritu contrito, eta humilladubaz.

Seigarrena Ordia Sacerdotala. Sacramentu onec emo tendeutzo podenia, eta gracia Sacerdoteari consagretaco Altaraco

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Santisimo Sacramentuba, eta absolvietaco pecatubetati; Ordequetan
dana pecatu mortalean dagoala, queraquetan da ondo ordenadurie,
baña pecatu eguitendau mortalmente, cegaiti recivietan daben Sa
cramentuba, Jaincoen gracian eztagoala.

Saspigarrena Matrimoniua. Sacramentu onec valio
dau Guizonac, eta Andriac recividu daguien gracia vicitecc alcarre
gaz, eta aziteco ondo, Jaincoac emotendeurten umeac bere glorijara
co. Esconquetan badira pecatu mortalean, escondurie queratu arren,
pecatu eguiten daube mortalm.te cegaiti recivietan dauben Sacra
mentu bat, gracian eztagozela, eta bear daube confesadu pecatu au.

Eta bardin contraientetati batac euqui badau junta edo acto
carnala leenago bertien Ideren bategaz, consanguinidadeco leenengo,
edo bigarren gradubaan, nola dan Anaiaz, edo Osabagaz, edo Primoaz;
Aitiaz, Izecogaz, edo Leencuimagaz; aitubeguije ezin escondudites qui
ala ondo, eta eztabela balio Matrimoniuac, cegaiti dan impedimen
tu dirimenteaz eta ala beardaube explicadu leenago Confesoreaz, billa
tu deguijen remedioa. Eta encarguetan deurtet esconquetan diriana,
purificadu daguijela fina, edo intencinoa, eta eztitecela joan Matrimo
niora: Sicut Equs et Mulus; Dijuana Davidec, animaliac leguez;
ezpada racionalac leguez, Elizeac daucan fin Santubaz vici izate
co umuan, eta baque Santuban, aumentetaco especija, euqui daguijan
Fiel gueiago Elizeac, eta Santu gueiago Ceruba: Cegaiti araco
recivietan daubenac Matrimoniua fin Santu oneec baga bacarric
asetaco euren lirandadea, oneec doaz Cristo dongaro, dio Tobias
Cap 6. v. 17 Santubac, eta euren gañean dauco Demoniuac potestadea: Habet
potestatem Demonium super eos.

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

De la buena Confession.

Eliza Ama Santien Sacramentubetati irugarrena dá Peni
tencia, edo confesinoa. Eliza Ama Santiac bere bigarren mandamentu
ban aguinguetan deusu confesetea pecatu mortalen arpian iru dempora
tan; eta dira; urtean bein; eriotzaco peligruba dagoanian; eta comulgadu
bear dabenian, badago pecatu graveric concienciyan: Berbac, ceintzu
caz intimetan daben dijue ala: Bigarrena; Confesadu urtean bein, edo
leenago eriotzaco peligruric badago edo comulgaduco bada.

Sacramentu au instituidu eben Christo gure Jaunac parcague
taco Bautismoa ezquero cometidutaco pecatubac, emoten eustela Aposto
lubai, eta onetan Sacerdoteai facultadea absolvietaco pecatubetati, conste
tan dana leguez Sn. Juan Evangelistagandic: Recividu eguizube espiri
tu Santuba, ceñi parcaguetan deutzazuben pecatubac, izango dira par
catubac; izango dira retenidubac, ceintzubei retenietan deutezuben.

Da fedeco gauzia, eta ala dauco definiduric Trentoco Concilio San
tubac, persona bat balitza ere munduco perdidubena, eta baleuco
ere pecatu gueiago, Ceruban Izar dagocen baño, Arboletan orri, eta
Ychasoan area baño, confesetan dala ondo pecatu guztietati, eta absol
vietan dabela Sacramentalmte. Sacerdoteac, artaraco facultadeaz, guera
tuco da parcaturic guztietati chito graviac, eta horribleac balira ere.

Dá fede catolicoa au, eta estago ceñ dudadu, Confesino on bateti
dagoala segururic gure Salvacinoa. Emeti ezautu daiquezube, con
denetan diran christaubetati, parteric andiyena, dala confesino donga
gaiti. Eta da claruba esaroia, cegaiti Pueblo Catolicuetan dira chito
guchi illten diranac Sacramentu baga: Confesaduco balira ondo, eta
ilgo balira penitencia finalian, izango litzateque infaliblea, eta
ciertuba euren salvacinoa: eta ala condenetan badira, da donga
ro confesadubagaiti: Au da gaitz bat dignoa negar eguiteco

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

defesco negarraquin, eta Elizeac padecietan dituban trabaju an dietati bat declaradu ebena leguez Letrango Conciliuac Canon 22. unum est quod maxime perturbat Sanctam Ecclesiam, falsa scilicet penitencia. Gauza bat da especialmente perturbetan dabena gure Eliza Ama Santia, eta da penitencia faltsoa: bere Semefielen confesino gogac: ala sentietan daube Santu Sadurac ere. O cè ruina ain lastimosoa!

Orregaiti bada explicaduco ditud Doctrina onetan bere vedade, eta claridade posiblear Condicino, eta circunstancia precisoac euqui bear dituban, ac Confesino on batec, eta Causa eta motiveac cegaiti sarritan eguiten diran gogac, eta Sacrilegoac.

Cembat dira Calidade edo condicino necesarioac confesino on bat eguiteco?

Bost.

Ceintzuc dira?

Leenengoa examina, bigarrena dolorea; Irugarrena propositua; Laugarrena integridadea, Bostgarrena Satisfaccinoa.

Faltetan bada onectati bat penitentien culpa graveaz, izango da Confesinoa ona?

Ez, izango da Sacrilegoa, eta gogua.

Sacramentu penitenciaceen parte esencialac dira iru, Trentoco Conciliuaz conforme, eta dira: Biotceco contricinoa; Agozco confesinoa: eta obreen Satisfaccinoa: Cordis contritio, oris Confessio et operis Satisfaccio. Baina confesino batec euquico dituban calidadeac ona izateco, dira leen esan dodana leguez bost: Leenengoa Conciencien examinea: Bigarrena cometidu dituban pecatuben dolorea: Irugarrena, proposito firmea emendetaco, eta apartetaco ocasinoetati: Laugarrena integridadea, cein dan

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

confesetea pecatu guztiac, ichi baga bapere gravedia matigaz edo lotzaz; Bostgarrena Satisfaccinoa, cein dan cumplidu, eta executadu gura izatea, confesoreac agunquetan dabena, eta ifini obraz aldaguijen lar terren. Guztiac dira ain precisoac, nola bat falta bada penitentien culpa graveagaiti, edo ignorancia craza, edo afectadubagaiti, confesinoa izango da donduia, eta sacrilegoa. Bildur asco dago cez egui puntu onen gañean, cegaiti dagoz chito ignorancia culpable asco.

Leenengo partea Examina.

Ce gauza da examina comiencianoa?

Pensetea ondo pecatubac, confesetaco guztiac.

Cembat dempora bear da ondo pensetaco?

Eztago dempora determinadurie; batzuc bear daube gueiago, beste batzuc guchiago; Capacidadeaz conforme, eta confesadu baga egon dan demporiaz conforme. Claruba da; egon ezin deitequiana dempora determinadurie examina oneraco, eta aregaiti berorregaiti artu bear da dempora necesario há, eta aplicadu cuidadu há ifinico lizatequiana importancia andiko negocio baten, cegaiti au da andiena, dio Sn Buenaventurac, eta da chito ciertuba. Acierturic andijeneraco escatu bear da auxilium Espiritu Santubagandic, escaguetan facola arguia, eta esaguetaco faltac: Onec examinaduco dira Jaincoen Leguco Mandamentuben gañean, Eliza Ama Santieman, pecatu mortalen edo capitalen gañean, persomien estadu, oficio, edo empliuen gañean, pensetan dabela egon dan parage, edo lecubetan, tratadu daben persometan, atarretaco ala ganvico pecatubac, ceintzucaz ofendidu daben Jaincoa, pensamentuz, verbaz, eta obraz, eta omisinoz, atcenengo ondo eguin eben confesinoti, eta confesadu daiquian guztiac siquiera mortalac, ceintzuben obligacinoa dagoan, bere especie, genero, eta bere numero ciertuban, albada; eta ecin bada

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

numero ciertuba pecatuben Especie, edo genero bacochean, izango da siquiera guchi gora bera, eta abulto esan baga, ascoc eguiten daubena leguez; confesetan da au guztiau Trentoco Concilijoti. Sess. 14 Cap. 5.

Atara ezin bada pecatuben numeroa guchi gora bera ere, atara bedi contuba eguneca, asteca, edo ilea, cembat izango ciran guchi gora bera; eta onela ere ezin bada, asco izanagaiti, esan begui egon dan dempora, pecatu eguiteco costumbre orretan, nola dan juramentu falsoac eguiten, maldecietan viotzeti, edo pecatu eguiten torpemente: bada contadu ezin dana, bastante da neurritea demporaz; bada Jaincoa da Aita misericordiazcoa, eta consolacino guzticoa, eta contentetan da guizonac aldaguijanaz, eta eztau escaquetan imposiblezic. Eguinic examina competentea, gueratu arren pecatu graveren batzuc confesadu baga billatu eztitubalaco, edo aaztu jacolaco, ezta orregaiti donguia confesinoa; baña euquico dau obligacinoa confesetaco pecatu aaztuzicaco aec, lenengo confesetan danean, acordetan bada. Norbait bere capacidade laburragaiti aturdietan bada, eta ezpadaqui nola eguin examina, itandu begui nola eguin bear daben, edo eguin begui aldabena, eta joan bedi confesorien oñetara animoaz erantzuteco fielmente itanguetan deutzanari, eta ezpedi desconsoladu, bada Jaincoac, eta Confesoreac ifinten daube arreo euren echeti Rustico eta talento laburra dauquenendaco; eta bago oneendaco ere Ceruba, eta Salvacinoa, Davidec esan eben modubari: Homines, et Jumenta salvabis Domine.

Bigarren Partea Dolorea.

Ce gauza da dolorea?

Jaincoa ofenditutaco damutasun bat.

Cembat modutan da dolorea?

Bitan, bata derechona Atricinoa, eta bestea Contricinoa.

Ce gauza da Contricinoco dolorea?

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Da Jaincoa ofenditutaco damutasun sobrenatural bat, iza napaiti ain, ona nola dan.

Ce pauza da atricinoco dolorea?

Da Jaincoa ofendidutaco damutasun sobrenatural bat, cegaiti privadu nenguijan ceruti, edo castigadu infernubaz, edo pecatuben ichuritasunagaiti.

Bietati cein da onena?

Contricinoco dolorea, cegaiti berac bacarric justifique tan daben ammea.

Eta atricinoac eztau justifiquetan?

Berac bacarric ez, baña bai confesinoaz batera.

Guizon batec ill badau beste bat, edo hostu badau, eta daug. Carcelan castiguetaco, badauco damutasuna pecatu eguin dabelaco, amenacetan daben Castigubagaiti, izango da dolore edo damutasun ona Confesinoraco?

Ez, cegaiti dan bacarric dolore naturala, eta pena temporalagaiti.

Nescatilla bat, edo Alargun bat aurquiguetan bada Ceindun, flaqueza baten jausijagaiti; eta negar eguiten badau, eta sentietan badau aso afrentien bildurragaiti, edo daucan deshonrriagaiti, badesechasu izango data bastante dolore au ondo confesetaco?

Ez, cegaiti eztan dolore naturala baño gueijago.

Ezta bastante, confesino oneraco dolore, eta pena bacarric naturala, ezta castigu, edo pena temporalagaiti ere; izan bear dau dolore sobrenaturalac, eta leen esan dodana leguez, izango da dolore contricinocoa, edo atricinocoa. Bijac beguira quetan deutce Jaincoari; Contricinoac sumamente ona leguez; eta ala Jaincoa ofendidutaco pena, eta sentimentuba, izanagaiti

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

ain ona nola dan, da dolore perfectoa; esatendeutzaguna Contricinoa,
eta da excelencia ain andicoa, nola berac bacarric justifiquetan
daben animea, aun confesadu baño leenago: eta illten dana con
tricinoagaz, salvetan da confesadu ezin bada ere, baña desetan dabe
la; cegaiti Contricinoac encerretan dau beragan Confesinoen deseoa.

Atricinoco doloreac ere beguiraguetan deutzo Jaincoari, Juez
leguez, ceñec castigadu neinguian pecatubagaiti, privetan nabela Ceru
ti. eta Condenetan nabela Infernura; eta ala dolorea, eta pesadum
brea pecatu eguin dodana castigu oneen bildurtasunagaiti; ceintzucaz
Jaincoac Juez leguez amenacetan naben; eta pecatuben deformidade
edo ichusitasun sobrenaturalagaiti; au da atricinoco dolorea, ceñec ere
encerretan daben cerbait Jaincoen amodijoa, izanagaiti argalagoa, eta
ez fiña nola Contricinoa; eta berac bacarric justificadu ez arren, justi
fiquetan dau pecatuben confesinoaz batera, bada beragaiti iragoten
da pecataria atritoti Contritora. Elitzateque izango Atricino eguiaz
coa, bacarric aborrecidu balitza pecatuba penien bildurtasunagaiti,
eta iragoco ezpalitza Jaincoagana, Autore sobrenaturalagana dolo
rea; bada bestela, bacarric pena izango litzateque motivoa, eta
interpretaduco litzateque penaric ezpalego, ez lequiala ichico peca
tuba.

Eztira necesario negarrac, eta suspirioac dolorea eguiazcoa
izateco; baña eztira bastante bacarric berbac, eta bularreco golpeac
ere, cegaiti Jaincoa ezta paguetan exterioridadeaquin: da preciso
izan dedin biotzeco dolorea; Tridentinoac dijuana leguez: Cordis con
tricio. Yzenac berac badio ere, bada contricinoac esangura dau:
biotceco quebrantamentuba, cegaiti quebrantetanditu biotzac, eta
bigunguetan dau bere gogortasuna. Esatea: pecatu eguindot, Jauna,
damu dot berori ofendiduba, bacarric aoaz, biotzeco gogortasunagaz,
au ezta bastante, cegaiti eztan biotceco dolorea, ezpada berbazcoa.

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Arcec equiten daube ala? eta oneec confesetan diza don gaaz, dolorien faltaz. Equiteco eguiazcoa, bearda, equinic examina concienciacoa, cometidu dituban pecatuben bistan Jaunco ain on baten contra, cein dan bere Criadorea, bere Aita, bere Erreguea, eta bere Jauna, esan ari bere biotzean: Da posible ni izanic Criatura ain dollorra, bada naz ar bil bat, lur puscabat, atrevidu izan nazala ofendietan Jaunco ain andi, ain Soberano, eta ain on bat! Damudot, Jauna, ofendidu dodalaco, izanagaiti ain ona nola dan: Sentietan dot Jauna, neure animan: Ez gueiago pecaturic! Cuni equizube emen Acto contricinocoa, brevia, eta eficaza. ~ ~ ~ ~

Atricinoendaco consideradueo diraz, galtcen dan Gloria, eta Infernuba, cenetan incurrietan daben; eta onen bistan esango dau ari bere biotcean: Ni ain necijua, ain zoroa, eta Juicijo bagaea, interes labur bategaiti, estimacino, vanidade, eta honrra puscabategaiti, gura izan dodala galdu Ceruba, eta merecidu Infernuba, cenegaz castiguetan ditu Jaincoac dongaac? Eta au betico! o ce disparatea! o ce necedadea! Sentietan dot Jauna, animarano ofendidu dodalaco, exponidu nazalaco ainbeste penataraco, cenegaz Jaunec, Jauna justamente castiguetan dau ofendietan dabena. Au badoa biotzeti, izango da Atricino eguiazcoa, eta bastante da confesino oneraco; baragaiti procuraduco da aldein modubar euguitea contricinoa, cein dan onena, eta Confesorien absolucinoa baño leenago, cegaiti gueno ya eztator caruza. ~

Yrugarren Partea Propositoa.

Ce gauza da enmendien propositoa?

Da resolucino firme, eta eficaz bat iñoz ez pecatuaco equiteco eta apartetaco ocasinoetati:

Apartetan eztana ocasinoeti, aldaguiala dauco proposito eguiazcoa

Ez. ezpada falsoa.

Ala nola dan falsoa dolorea gueiago pecaturic ez egud

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

teco proposito baga; ala da falsoa pecaturic ez eguiteco propositoa, ichi
gura ezpadira pecatuben ocasino proximeac, edo urrecoac, ceyaiti oca
sinoa guentcen eztabenac, ametan dau peliguruba, eta ametan dabenac
peliguruba, jausico da bertan, dio Espiritu Santubac. Gueiago peca
turic ez eguiteco proposito onec, esaquetan dabena Trentoco Conciliyuac
consistietan dau esan dodana leguez, euguitean resolucino firme, eta
eficaz bat ez gueiago pecaturic eguiteco, guchienaz graveric edoceim
bere pecatu generotan; eta au ez urte beteco, edo bica (practicadu gura
ebena leguez Penitente batec bere Confesoriagaz) ezpada vici guztico:
leenago ill, pecatu eguin baño. Esango deustazube, bada pecatariya
banas, concebiduba pecatuban, eta lur fragilecoa, nola aseguradu eo dot
eztorala gueiago pecaturic eguingo? Aitu eguidazube onetara, ceyaiti
importa daben asco. Gauza bat da bildur izatea, jausico dana pecatu
ban, fragila leguez, beste gauza bat da jausi ez gura izatea, mundu
ban dagoan guztiagaiti. Jausteco bildurra, jayoten da culpeen aborre
cimentuti, eta da Borondateco actuba; eta ala chito ondo compondu deite
gue Borondateco actuba gura izatea gueiago pecaturic ez eguitea, ceim
dan propositoa, bildurtasunaz pecatu eguiteco fragila leguez, originetan
dana entendimentuco actuti, esaguetan dabena gure miseria. Bildur
izan arren jausico zariana fragila leguez, bardin confesetan zariaman
badaucazu resolucino firmea pecaturic ez eguiteco, eta gura badozu
orduban ez jausi, eta eguin artaraco zeure parteti aldozuna, dauca
zu ija enmiendien proposito eguiazcoa, au da chito ciertuba.

Baña eguiten eztaubenac euren parteti aldaubena Corregieta
co: dagocenac dempora ascoan, gravemente pecatu eguiteco costumbre
donga baten, enmiendabaga; apartadu gura eztaubenac pecatuben
ocasinoetati, aldaubela: Esango dot Claruago: dauguenac viciyua, eta
costumbrea juretaco, eta flasfemetaco: Emacume impacienteac, eta mal
dicienteac biotzeti: regularmente eguzari eguncan bearra egui

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

ten daubenac: Familiaco Guraso chita descuidadubac eracasten Doctrina Christianeaz Vengativoac, daroienac beti gorrotoa euren biotzetan: Eguinic dauguenac animoa venguetaco, eurrai agravio eguiten deusten gurtiaguin: vici diriana pecatu torpen costumbrean euren artean, edo berte batzuguin: conserbetan daubenac adisquidetasun illicitoa, edo ocasino proximoa, edo urrecoa: Emacume profanac, gura estau benac moderadu porte escesivoa, eta estaldu gura estaubenac euren bularrac decenciaz: paguetan estaubenac aldaubela, eta restituitan estaubenac zor daubena, eta paguetan estaubenac Amarrenac, eta Primiciac: Joculariac, eta edalariac costumbres, euren eche, eta haciendeen perjucio notableaz. Oneec gurtioc, eta berte onelaco bat zuc mantenietan dirian artean euren vicijuetan, emmienda baga, Confesadu arren, confesetan dira dongaro; Confesetan dira em miendien proposito eguiazco baga; oneec duaz zucen zucen Ynfer nuco vide zabaleti: eta ain ciertamente condenaduco dira, mu detan espadaube vicia, nola dan ciertuba, berzoguetan dabena Egus guiac. Condenaduco dira, Condenaduco dira diot barriro, erreme dio baga, cegaiti ifini gura estauben Cuidaduric euren vici relaxa duban. O Cembat onelaco traguetan dituban eguneam eguneam abis moac! Oneec daugue bearra confesino generalena, eta mudadu vicia, salvadu gura badaube.

Laugarren Partea Integridadea.

Cer aiguetan dozu integridadeagaiti?
Confesetea pecatu mortal gurtiac, baperè ichi baga lotzaz.
Eta venialen bat ichitten bada izango da confesinoa donguià?
Ez.
Eta mortalen bat azquetan bada culpa baga, izango da ona Confesinoa?
Bai.

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Dago obligacinoa pecatu mortalen arpijan, confesetaco pecatu mortal guztiac, acordetan saconac cometidu dituzala, atzenengo confesino ona eguin eben ezquero, especie mudetan dauben circunstanciaquin, eta opinino chito probablean baita circunstancia agravantiac ere;

Ciertubac confesaduco dira, ciertubac leguez, dudosoac, dudosoac leguez; bardin pecatu mortal ciertu, edo dudosoren bat gueldiguetan bada isan baga lotzaz, edo bildurrez, da confesinoa sacrilegoa, eta confesadu dituban pecatubetati echaco parcaquetan bapere.

Acordetan bazara ume demporaco pecaturen batena: Vg.ª deshonestoa, euquiagaiti accino, edo tocamentu indecenteac beste bere demporaco Mutico, edo nescatillaquin, eta oraingüino confesadu ezpadituzu, acordadu etzazialaco, edo euqui eztituzulaco pecatutzat, confesinoac eztira izan orregaiti dongac, bastante da orain, concienciac erremordietan badeutzu, confesadu daguizun; baña orduban edo guero euqui bacituban pecatu gravetzat, edo dudetan baceben cirian, edo ez, eta bildurrez, eta lotzaz isildu badituzu confesinoren batzubetan: Confesino aec izan dira dongac, eta eguin bear da confesino generala revalidetaco.

Circunstancia mudetan daubenac especie, dira aec, ceintzuc oponietan diriala virtute distintoari, constituitan daube pecatu distintoa. Nola Elizaco gauzaren bat hosguetan dabenac, lapurretaco pecatuben aurrean, cometietan dau beste bat sacrilegiozcoa; eta au da circunstancia mudetan dabena especie: Nola pecatu deshonestoetan ere explicaduco da personien estaduba, (baña izentadubaga) nola esconduba bazan, aidia bazan, edo voto castidadecoa eucana, beste circunstanciaquin, esplicuetan dana leguez seigarren mandamentuben Doctrinan.

Oreec, eta beste circunstanciac mudetan daubenac especie, acordetan dan pecatu mortal guztiaquin, eta examinan

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

batu dituban aguin, confesaduco dira: pecatu venialac izango da chito con
veniente confesetea, baña confesadu ez arren, eta ichi arren lotzariagaiti,
ezta izango Dezegaiti donguia Confesinoa.

Onegaz aurretean da necesario declaretea Sacerdoteari pecatu guz
tiac humildadeaz, simplicidadeaz, eta prudenciaz; humildadeaz, bere delito
en pisuba sentietan dabela pecatari legues, arrepentietan dala, eta
purgadu gura dituala, ala declaretan dau Sn Bernardoc. Serm 16. Sup. Cant.

Faltetan jaco humildade au declaretan dituban ari bere pecatubac
dolore baga, confusino baga, contetan baileben historija bat: escusadu
bere pecatubac, edo achacadu berte batzubei: esarri Culpa Senarra
ri, onec emazteari, Semeai, Criadubai, edo berte bateri: ez recivídu
humildadeaz Confesore prudente baten ordenac, consejubac, eta correc
cinoac, ceñegana sugetadu dan confesinoen actuban; au dijue Sn Agus
S. Ber ibid. tinec, eta Sn Bernardoc, da Confesetea humildade baga. o Cembat gaitz
S. Ag. onelacoa dagoan confesinoetan, eta aun sarritan confesetan diran
Serm 2. Sup. Ps. 31. genteen artean ere.

Simplicidadeaz, esango dira pecatubac: au doble baga, con
ciencian dagocen moduban gueitu baga, eta guchitu baga, eta arreo
Sinceridadeaz, ceñegaz manifestadu leusquion Jaungoicoari berari;
Ceñec esauguetan dituban nola diran. Faltetan jaco sinceridade
au, mostretan danari estan leczoa: enrredetan dituban ari alaco
moduban, nola gravea dana bere berbac, nola distinguidu ezin daben
Confesoreac bere Culpac; guchiguetan dituban alaco moduban, nola
gravea dana, gura dau iradin dagoian levea. Defecto au da chito
Comuna, eta da vicio grave bat, cegaiti dan joatea directamte
Jesu Christoen intencinoen contra, ceñec disponidu eben confe
sinoa, descubridu, eta aguertu ceitequean Sacerdoteari peniten
tea egoan estaduban, ala juzgadu eguian sanamte eta aplicadu
Ses. 14 Cap. 4. remedio comvenienteac; constetan dana legues Trentoco Conciliotic.

Prudenciaz, confesaduco dira: au da termino honestoetan, eta pre
cisoetan, ichiten dirala alde batera impertinenciac, contubac, eta in
gurubac, eta ez aguertu berten pecatubac, escusetan dala aldedin po
siblean faltadu bapa, manifestetea, edo aguerguetea bere delitoen la
guna: Modu onetan izango da confesinoa agradablea Jaincoari, eta
Paraisoco guiltza preciosoa, S.to Thomas de Aquinoc dijuana leguez:
Confesio est Clavis Paradisi: Ceñegaz pecatariac idigui daiguie araco
ate celestialac ichi ciriacac bere pecatuben bardinaguin. ~ ~~

Bostgarrén, eta azcenengo partea dá Satisfaccinoa.

Ceñ gauza da Satisfaccinoa?

Obedecidu gura izatea Confesoreari, eta eguin guero aguindu
dabena penitenciatzat.

Satisfaccinoa consideretan dá modu bitan. Leenengo Sacra
mentuben parte esencial leguez, eta esaten deutzagu Satisfaccinoa
in voto, eta consistietan dau euquitean animoa absolucinoa baño
leenago, satisfacietaco guero: Animo au falta bada, confesinoa dá
sacrilegoa. Bigarrena consideretan da Sacramentuben parte inte
grala leguez, eta consistietan dau ifintean obraz, confesoreac aguin
guetan daben satisfaccinoa, eta esaten deutzagu satisfaccinoa in re
cein dan obrazco satisfaccinoa. Au izandeteque Jaincoari, eta Pro
ximoari: Jaincoari, izango da, Confesoreac, confesadu dituban
culpac gaiti, ifinten deutzan penitencien cumplimentuba, nola
dirian, Barubac, Rosarijuac, Mesac &c. Au procuradu leo da cum
plietea aimbat lasterren: Cumplietan ez pada, gauza levea bada, da
pecatu veniala, eta gauza gravea bada pecatu mortala; baña confe
sinoa etzan izan orregaiti donguia. Beste satisfaccinoa dá Proxi
moari; consistietan dau satisfacietan, confesoreac aguinguetan

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

daben leguez proximoari Zor jacona, edo ohostu jacona: eguin jacon dañuba soloetan, ortubetan, echean, ganadubetan &c. biurguetian guendu jacon fama, eta honra; paguetan ondo, retenidu dirian Amarrenac, eta Primiciac; eta cumplietan difuntuben Legadubac, Mesac, eta obra piac. Badago dilacino edo ichaipen culpablea cumplietan obligacino onec aldala izango da pecatu mortala, materia gravea dala, eta veniala, materia levia bada.

Esan eguidazu gueiago: Batec ichiten badau lotzaz pecatu mortalen bat, salvadu deitegue, eguiten dituala beste penitencia batzuc?

Ez, eguingo balitu ere Santu guztiac eguin dituben penitencia guztiac baño gueiago.

Eta pecatuba bada chito gravea, absolvidu leigue joan baganic Erromara?

Emen españan bai;

Suponidu daigun, pecatu eguin baleu guizon batec carnalmente beste bategaz, edo animaliaguin, edo alaba batec bere Aitagaz, edo Anaiaz, edo coñatubagaz, edo Emacume batec beste bategaz, edo Demoniuagaz perzonien edo Animalien figuran; badezechazu absolvidu leiguiala onelacoac Confesoreac?

Bai, edocein bere Confesore aprovaduc, confesetan dan obispadu artan, daucala penitenteac Cruzada Santuco Buldia.

Acusadu daigue Confesoreac penitentea Inquisicino Santura?

Ez, biciric erreco baleube ere.

Orrela eztago escusaric bapere, pecatubac isilguetaco?

Ez, eta isilguetan ditubanac, condenaduco da remedio baga.

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

Jaungoicoac permitidu daguiala, ichuric andijenetara nocoac idigui daguiela animaco veguijac, ~~eta~~ esagutu daguien guradaubela voluntariamente condenadu, isilguetan baditube pecatubac lotzaz! Bada esan dodana leguez, estago, eta egon bere ezindeitegue escusaric bapere. Jaincoac bere bondade infinitoagaiti remedijadu daguiala aimberte gaitz nola dagoan onetan, izan eztedin ain ofendidula, eta galdu eztitecen aimberte Anima christinadu confesino dongacgaiti: Amen.

Fundacion Sancho el Sabio Fundazioa

FUNDACION SANCHO EL SABIO FUNDAZIOA

MAN 666